

КРОПИВНИЦЬКИЙ М. О.,
кандидат юридичних наук (PhD)

УДК 342.951:[349.3-624](477)
DOI <https://doi.org/10.32842/2078-3736/2024.3.32>

ЗАХОДИ ІНФОРМАЦІЙНО-ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ НАСЕЛЕННЯ В КОНТЕКСТІ ЦИФРОВІЗАЦІЇ: АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВИЙ АСПЕКТ

У статті розглядаються питання, пов'язані з визначенням заходів інформаційно-правового забезпечення соціального захисту населення в контексті цифровізації суспільних, соціальних, економічних та ін. процесів, зокрема в адміністративно-правовій площині, для досягнення адресатами (реципієнтами) такого захисту визнаних міжнародно-правових соціальних стандартів (насамперед гідного рівня життя) зокрема й високого рівня соціальної безпеки в соціумі загалом.

Підкреслено всеохопне зростання ролі інформації як одного з найважливіших ресурсів розвитку суспільства. Окреслюються концептуальні термінологічні параметри поняття «інформаційне суспільство». Доведено, що, оскільки інформація є однією зі складових частин соціальної системи, інформаційне забезпечення соціальних прав має вагоме значення в їх реалізації. Наведено перелік нормативно-правових актів, що визначають особливості інформаційного забезпечення органів публічної адміністрації у соціальній сфері. Вказано, що за умов повномасштабної війни РФ проти України важливого значення набуло застосування інформаційно-комунікаційних технологій у багатьох сферах, у тому числі щодо соціального забезпечення громадян, особливо на тлі пошуку нової парадигми правового регулювання у сфері соціального захисту, а також соціального страхування як його основної організаційно-правової форми: цифрові технології багатого в чому сприяють оптимізації адміністративних процедур, а цифровий зв'язок полегшує доступ до матеріального забезпечення та соціальних послуг застрахованим особам.

Показано, що цифровізація соціальної сфери спрощує отримання різних видів державних соціальних та страхових допомог, пенсій, соціальних послуг тощо й базується на Стратегії цифрової трансформації соціальної сфери й Положенні про Єдину інформаційну систему соціальної сфери.

Ключові слова: інформація, інформаційне суспільство, електронне врядування, єдиний соціальний реєстр, Єдина інформаційна система соціальної сфери.

Kropyvnytskyi M. O. Administrative and legal aspect of measures of information and legal provision of social security in the context of digitalization

The article deals with issues related to the definitions of measures of informational and legal provision of social security in the context of digitalization of public, social, economic etc processes, in particular in the administrative and legal sphere for achieving recognized international legal social standards (primarily a decent standard of living), in particular, and a high level of social safety in general by addresses (recipients) of social security.

The comprehensive growth of the role of information as one of the most important resources for the development of society is emphasized. The conceptual

terminological parameters of the concept of “information society” are outlined. It is proved that since information is one of the constituent parts of the social system, the informational provision of social rights is of great importance in their realization. The list of normative legal acts defining the specifics of informational provision of public administration bodies in the social sphere is given. It is indicated that under the conditions of a full-scale war of the Russian Federation against Ukraine, the use of information and communication technologies in many areas has become important, including regarding the social security, especially on the background of the search for a new paradigm of legal regulation in social security sphere as well as social insurance as its main organizational and legal form: digital technologies greatly contribute to the optimization of administrative procedures and digital communication facilitates access to material support and social services for insured persons.

It is shown that the digitalization of the social sphere simplifies the receipt of various types of state social and insurance benefits, pensions, social services etc. and is based on the Strategy of Digital Transformation of the Social Sphere and the Regulation of the Unified Information System of the Social Sphere.

Key words: *information, information society, e-governance, unified social register, Unified information system of the social sphere.*

Вступ. У постіндустріальну епоху, що наступила, індустрія інформаційних технологій органічно увійшла в усі сфери людської діяльності. Усі ці тенденції насамперед свідчать про те, що суспільство переходить у нову стадію – стадію «інформаційного соціуму», що характеризується, різким зростанням ролі інформації, високим рівнем її ефективності, залежністю майбутнього від рівня розвитку інформаційного сектора. Під інформаційним суспільством (як соціологічною концепцією постіндустріального суспільства) розуміють сучасне суспільство з високим рівнем розвитку інформаційної культури (створення, переробки та використання інформації), яке характеризується: 1) здатністю якісно продукувати всю необхідну для життєдіяльності суспільства інформацію; 2) наявністю розвиненої інформаційної інфраструктури суспільства; 3) високим рівнем доступності всіх членів суспільства необхідної інформації; 4) великою часткою працездатного населення, що працює в інформаційному секторі економіки. Інформаційне суспільство характеризується визнанням інформації одним з найважливіших суспільних ресурсів [2, с. 41]. Скорочуються соціальні практики аграрного та індустріального виробництва – вони технологізуються, стають інноваційними й інформаційно насиченими [7, с. 132]. Дедалі більша частина суспільства долучається до роботи з інформацією, інформація стає найважливішим ресурсом суспільства. Поряд з поняттями «промислова індустрія», «інфраструктура промисловості» дедалі частіше в діловій мові ми зустрічаємо поняття «інформаційна індустрія», «інформаційна інфраструктура» [6, с. 75]. Окремі аспекти досліджуваної тематики у своїх працях висвітлювали Е. Е. Аблякімов, Г. О. Білінова, Н. А. Малиш, І. Г. Оксьом, Я. В. Сімутіна, В. Р. Чалик та ін., водночас питання комплексного аналізу заходів інформаційно-правового забезпечення населення (особливо в контексті цифровізації) потребують подальшого наукового осмислення з огляду на динамічний характер розвитку саме інформаційної складової суспільних відносин.

Постановка завдання. Метою даною статті є простежити динаміку розвитку заходів інформаційно-правового забезпечення соціального захисту населення на тлі цифровізації суспільних, соціальних, економічних та ін. процесів, зокрема в адміністративно-правовій площині, як запоруки досягнення адресатами такого захисту стандартів гідного рівня життя, визначених міжнародно-правовими актами.

Результати дослідження. У реалізації конституційних соціальних прав людини велике значення має інформаційне забезпечення їх реалізації, тому що інформація є однією зі складових частин соціальної системи. Найбільш розвиненим вважається той об'єкт, у якому інтенсивніше і багатше організований інформаційний обмін. За сучасних умов реалізація

конституційних положень щодо забезпечення реалізації соціальних прав громадян можлива тільки завдяки застосуванню сучасних інформаційних технологій, що є частиною модернізації соціальної сфери [15, с. 116]. Як зазначає І. Г. Оксьом, основними законодавчими актами, які регулюють інформаційну взаємодію у соціальній сфері є: Конституція України, Цивільний кодекс України, Податковий кодекс України, закони України: «Про інформацію», «Про електронні документи та електронний документообіг», «Про захист інформації в інформаційно-комунікаційних системах», «Про державну таємницю», «Про доступ до публічної інформації», «Про захист персональних даних», «Про адміністративні послуги», «Про електронну комерцію» [9, с. 53].

Основними нормативно-правовими актами, що визначають особливості інформаційного забезпечення органів публічної адміністрації у соціальній сфері, Г.О. Блінова вважає наступні: Закон України «Про Єдиний державний демографічний реєстр та документи, що підтверджують громадянство України, посвідчують особу чи її спеціальний статус» від 20 листопада 2012 року № 5492-V; Положення Про Єдиний державний автоматизований реєстр осіб, які мають право на пільги, затверджене Постановою Кабінету Міністрів України від 29 січня 2003 року № 117; Положення про реєстр застрахованих осіб Державного реєстру загальнообов'язкового державного соціального страхування, затверджене постановою Правління Пенсійного фонду України від 18 червня 2014 року № 10-1; Положення про Державний реєстр загальнообов'язкового державного соціального страхування, затверджене постановою Правління Пенсійного фонду України від 08 жовтня 2010 року № 22-1; Положення про централізований банк даних з проблем інвалідності, затверджене постановою Кабінету Міністрів України від 16 лютого 2011 року № 121; Положення про Міністерство з питань тимчасово окупованих територій та внутрішньо переміщених осіб України, затверджене постановою Кабінету Міністрів України від 8 червня 2016 року № 376; Положення про Єдиний державний реєстр ветеранів війни, затверджене постановою Кабінету Міністрів України від 14 серпня 2019 року № 700 [3, с. 339]. Ведення бойових дій в Україні активізувало такі інститути соціальної підтримки як гуманітарна допомога та волонтерство, з'явилися у соціальній сфері ще такі інформаційні ресурси як: автоматизована система реєстрації гуманітарної допомоги та Реєстр волонтерів антитерористичної операції [15, с. 119].

Дедалі більше країн зазнають масштабного впливу різних форм цифровізації праці, відтак змушені шукати відповіді на нові виклики та впроваджувати їх у національне законодавство. При цьому сучасні виклики, спричинені, з одного боку, глобалізацією, розвитком цифрової економіки, діджиталізацією бізнесу, а з другого – повномасштабною війною рф проти України, зумовили необхідність формування нової політики зайнятості та соціального захисту для забезпечення якості життя населення. Особливо важливого значення в умовах війни набуло застосування інформаційно-комунікаційних технологій у багатьох сферах, у тому числі й у відносинах з використання найманої праці та соціального забезпечення громадян. Ці технології відкривають потенціал для необхідного перенаштування ринку праці, створення нових можливостей для зайнятості за рахунок поширення її нестандартних форм, трансформації системи соціального забезпечення. Як зазначає Е. Е. Аблякимов, державна політика в галузі електронних інформаційних ресурсів повинна охоплювати комплекс правових та організаційних заходів, а основна увага приділятися забезпеченню уніфікації інформаційно-комунікаційних технологій, процедур обміну інформацією між різними органами публічної влади, наданню якісних інформаційних послуг органам публічної влади, громадянам, суб'єктам підприємницької діяльності тощо [1, с. 103–104]. Цифровізація економіки, поява нових форм зайнятості, розвиток штучного інтелекту приводять до пошуку нової парадигми правового регулювання у сфері соціального захисту, а також соціального страхування як його основної організаційно-правової форми. Активна зміна системи правозастосування щодо реалізації соціально-забезпечувальних прав громадян, цифрові технології багато в чому сприяють оптимізації адміністративних процедур, а цифровий зв'язок полегшує доступ до матеріального забезпечення та соціальних послуг застрахованим особам. Водночас нові форми зайнятості (зокрема, праця на онлайн-платформах) створюють

нові виклики для системи соціального страхування, яка нерозривно пов'язана з трудовими правовідносинами та соціальними внесками на користь застрахованих осіб з метою їх захисту від соціальних ризиків [14, с. 5–11].

Активні бойові дії на території України спричинили розрив безпосередньої живої комунікації багатьох українців з працівниками державних органів в сфері соціального захисту за місцем довоєнного фактичного проживання і тому цифровізація соціальної сфери суттєво спростила можливість отримати підтримку від держави віддалено, оскільки за допомогою онлайн-платформ відбувається дистанційна взаємодія держави та її громадян. Кінцевою метою такої взаємодії є підвищення рівня та якості життя населення, тому що цифрові платформи спрощують формування та функціонування мереж зв'язків, обміну інформацією та здійснення різноманітних активних та пасивних операцій, необхідних для реалізації права на соціальний захист. Це стосується отримання різних видів державних соціальних та страхових допомог, пенсій, соціальних послуг тощо [14, с. 287–288]. Основними тенденціями, які характеризують розвиток цифрових технологій у соціальній сфері в Україні визначено такі: електронне врядування, цифрові освіта, здоров'я, культурні ініціативи, цифрова інклюзія, цифрові фінансові технології, соціальні мережі та комунікація, цифрова ідентифікація, цифрові інструменти для благодійності та соціальної допомоги, роботизація та автоматизація в соціальних сферах [8, с. 61].

Задля забезпечення правового регулювання інформаційної взаємодії усіх пріоритетних державних цифрових платформ, у тому числі в соціальній сфері було прийняте Положення про електронну взаємодію державних електронних інформаційних ресурсів, затверджене постановою КМУ від 08 вересня 2016 р. № 606 [4] та Порядок організації електронної інформаційної взаємодії державних електронних інформаційних ресурсів, затверджений постановою КМУ від 10 травня 2018 р. № 357 [5]. Така взаємодія дає змогу не лише більш оперативно надавати різноманітні послуги соціального характеру шляхом здійснення обміну електронними даними між суб'єктами цифрової взаємодії з електронних інформаційних ресурсів під час надання адміністративних послуг, а й виявляти правопорушення з боку отримувачів різних видів соціального забезпечення. До прикладу, постановою Київського апеляційного суду від 27 вересня 2022 р. у справі № 754/17669/21-ц [10] було задоволено апеляційну скаргу Київського міського центру зайнятості та стягнуто з відповідача кошти, отримані в якості допомоги по безробіттю, в сумі 14 478 грн 83 коп. Звертаючись до суду з позовом, Київський міський центр зайнятості зазначив, що відповідач 29 грудня 2020 р. подала через Єдиний портал електронних послуг «Дія» заяву про взяття її на облік як безробітної, а також дала згоду на обробку її персональних даних та була проінформована про те, що її персональні дані буде оброблено з метою здійснення верифікації та моніторингу достовірності інформації, поданої для нарахування та отримання матеріального забезпечення на випадок безробіття. Але, при здійсненні обміну даними з Пенсійним фондом України було виявлено, що відповідач в період перебування на обліку в якості безробітної перебувала в трудових відносинах з ФОП. 14 травня 2021 р. позивачем було складено Акт про проведення розслідування страхових випадків та обґрунтованості виплати матеріального забезпечення. В зв'язку з цим позивач просив стягнути з відповідача нараховане та виплачене матеріальне забезпечення в сумі 14 478 грн 83 коп і, як результат, його позовні вимоги задоволені.

Особливістю соціальної політики України (особливо у воєнний час) стала її подальша цифровізація, коли практично всі операції доступні онлайн. Стратегія цифрової трансформації соціальної сфери, схвалена Кабінетом міністрів України в 2020 р. [12], визначає напрями та завдання комплексної цифрової трансформації всіх компонентів системи соціального захисту населення на основі єдиних підходів, стандартів і технологій. Нормативно-правове забезпечення реалізації цієї Стратегії передбачається шляхом системного перегляду нормативно-правових актів з питань соціального захисту населення та внесення до них змін. Реалізація цієї Стратегії здійснюється шляхом виконання актів законодавства у соціальній сфері, розроблення нових актів, необхідних для цифрової трансформації соціальної сфери,

реалізації пілотних проектів із створення Єдиної інформаційної системи соціальної сфери чи її окремих елементів, проведення моніторингу стану реалізації цієї Стратегії. *Єдина інформаційна система соціальної сфери* повинна бути створена із забезпеченням захисту інтересів держави, включаючи передачу у державну власність вихідних кодів (програмних кодів та текстів) на всі елементи програмного забезпечення Єдиної інформаційної системи соціальної сфери, крім тих, що представлено на міжнародному ринку технологій (операційні системи, системи керування базами даних, системи бізнес-аналізу тощо).

Як відзначено в Стратегії, на сьогодні процеси інформатизації в інституціях соціального захисту населення відбуваються здебільшого неkoordinовано та з різними рівнями ефективності. Наявні або ті, що створюються, інформаційні системи (наприклад, Єдина інформаційно-аналітична система управління соціальною підтримкою населення України (E-SOCIAL) лише секторально та/або частково забезпечують автоматизацію процесів у соціальній сфері. При цьому соціальна сфера загалом не є цілісним об'єктом цифровізації. Необхідність розроблення та реалізації цієї Стратегії викликана такими факторами, що є характерними для соціальної сфери: 1) відсутність єдиного інформаційного середовища, зокрема єдиного обліку одержувачів соціальної підтримки, та системи їх верифікації; 2) відсутність єдиної системи управління видатками на соціальний захист населення, їх розподілу та контролю за їх цільовим використанням; 3) складні процедури звернення за соціальною підтримкою, низький рівень сервісу, корупційні ризики; 4) значна кількість звернень громадян, які не є автоматизованими, дублюють один одного або є зайвими; 5) відсутність ефективної системи моніторингу та контролю зазначених процесів; 6) надмірний бюрократичний апарат і невиправдані адміністративні витрати на утримання інституцій соціального захисту. Метою цієї Стратегії є забезпечення європейських стандартів функціонування інституцій соціального захисту, надання послуг соціального характеру, фінансової стабільності соціальної сфери, підвищення її прозорості та оптимізації її адміністративних видатків. Для реалізації цієї Стратегії необхідна інформаційна система, створена з урахуванням новітніх інформаційних та управлінських технологій, єдиних сучасних стандартів якості обслуговування громадян, з можливістю прийняття ефективних організаційних і структурних рішень. Завданнями цієї Стратегії є: 1) підвищення ефективності соціального захисту громадян; 2) удосконалення системи управління фінансовими ресурсами соціальної сфери; 3) автоматизація системи управління та контролю в соціальній сфері; 4) технологічний розвиток інформаційних ресурсів соціальної сфери з використанням інноваційних технологій.

Для підвищення ефективності соціального захисту громадян у рамках Стратегії планується: 1) створення в межах Єдиної інформаційної системи соціальної сфери Єдиного соціального реєстру, до якого включатиметься інформація про отримувачів усіх видів соціальної допомоги з обов'язковим зазначенням їх статусу, права на отримання того чи іншого виду соціальної підтримки, а також відомостей про реалізацію такого права або користування ним. Єдиний соціальний реєстр повинен нього необхідних даних з діючих інформаційних систем соціальної сфери; 2) створення в межах Єдиної інформаційної системи соціальної сфери реєстру інституцій соціального захисту – надавачів тих чи інших видів соціальної підтримки; 3) створення на базі Єдиної інформаційної системи соціальної сфери мережі універсальних сервісних центрів соціальної сфери (на базі інституцій соціального захисту та інших сервісних центрів для обслуговування громадян: центрів надання адміністративних послуг, об'єднаних територіальних громад, банківських установ, поштових підприємств тощо), впровадження єдиних стандартів обслуговування громадян з питань надання будь-яких видів соціальної підтримки за принципом «єдиного вікна»; 4) забезпечення на базі Єдиної інформаційної системи соціальної сфери можливості обслуговування громадян незалежно від їх зареєстрованого місця проживання; 5) створення на Єдиному державному веб-порталі електронних послуг «Портал Дія» Єдиного соціального веб-порталу як підсистеми Єдиної інформаційної системи соціальної сфери для забезпечення дистанційного доступу громадян до всіх послуг, що надаються інституціями соціального захисту, зокрема осіб, які мають порушення зору, слуху, опорно-рухового апарату, мовлення та

інтелектуального розвитку, а також різні комбінації порушень, з дотриманням вимог ДСТУ ISO/IEC 40500:2015 «Інформаційні технології. Настанова з доступності веб-контенту W3C (WCAG) 2.0»; 6) впровадження технології електронного інформування громадян з питань надання соціальної підтримки через засоби мобільного зв'язку, електронну пошту, мобільний додаток Єдиного державного веб-порталу електронних послуг «Портал Дія» тощо; 7) створення в Єдиній інформаційній системі соціальної сфери підсистеми для накопичення, зберігання, обліку, пошуку та використання даних про дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах, кандидатів в усиновлювачі, опікуни, піклувальники, прийомні батьки, батьки-вихователі та усиновлювачів, опікунів, піклувальників, прийомних батьків, батьків-вихователів; 8) запровадження в межах Єдиної інформаційної системи соціальної сфери єдиного електронного документа в соціальній сфері з широкими функціональними можливостями, в якому, зокрема, фіксуватиметься інформація, необхідна для ідентифікації особи для отримання конкретних видів соціальної допомоги та доступу до інформації з Єдиного соціального реєстру.

Одним з інструментів втілення в життя комплексної програми соціального захисту має стати цифрова «Єдина інформаційна система соціальної сфери», яка впроваджується Міністерством соціальної політики України. Єдина система повинна забезпечити доступність/інклюзивність, прозорість, простоту отримання соціальних послуг та виплат бенефіціарами, зокрема внутрішньо переміщеними особами, особами та сім'ями у складних життєвих обставинах, людьми з інвалідністю, військовослужбовцями, ветеранами, пенсіонерами, незалежно від місця реєстрації на всій території України. Ключовим обмеженням для користування такою системою є недостатня цифрова грамотність у бенефіціарів соціальної системи, неповне покриття інтернетом території України та економічна недоступність технічних засобів для користування цією системою. Проведення комплексної цифрової трансформації всіх компонентів системи соціального захисту населення матиме вплив на вразливі верстви населення (пенсіонери, особи з інвалідністю, ветерани війни, багатодітні сім'ї, діти-сироти, діти, позбавлені батьківського піклування, діти, які перебувають у складних життєвих обставинах, та інших категорій осіб, які мають право на державну допомогу та пільги відповідно до окремих законів України). Економія бюджетних коштів прогнозується від 15 млрд. грн. на рік [13, с. 4, 28].

Згідно з Положенням про Єдину інформаційну систему соціальної сфери, затвердженим постановою Кабінету міністрів України від 14 квітня 2021 р. № 404 [11], Єдина інформаційна система соціальної сфери – інформаційно-комунікаційна система, що безпосередньо забезпечує реалізацію функцій суб'єктів Єдиної системи, інформаційну підтримку і супровід їх діяльності та є сукупністю взаємозв'язаних загальних і функціональних підсистем, програмно-інформаційних комплексів, програмно-технічних засобів, які забезпечують логічне поєднання відповідних інформаційних ресурсів, обробку та захист інформації, електронну інформаційну взаємодію. Суб'єктами Єдиної системи є Мінсоцполітики, підприємства, установи та організації, що належать до сфери управління Мінсоцполітики, Пенсійний фонд України та його територіальні органи, Нацсоцслужба та її територіальні органи, Фонд соціального захисту осіб з інвалідністю та його територіальні відділення, місцеві органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування, надавачі будь-яких видів соціальної підтримки. Метою створення Єдиної системи є забезпечення цілісної автоматизації процесів у соціальній сфері шляхом оптимізації та розвитку електронної інформаційної взаємодії суб'єктів Єдиної системи, спрямованої на забезпечення прозорості соціальної сфери, цифровізацію ринку соціальної підтримки та підвищення рівня її доступності для осіб, які її потребують (п. 5 Положення). Сфера застосування Єдиної системи охоплює такі напрями надання соціальної підтримки: 1) загальнообов'язкове державне соціальне та пенсійне страхування, пенсійне забезпечення; 2) соціальний захист населення, зокрема осіб, які належать до вразливих груп та/або перебувають у складних життєвих обставинах, ведення випадку особи під час отримання соціальної підтримки, надання допомоги в подоланні складних життєвих обставин; 3) надання державної соціальної допомоги, житлових субсидій,

соціальної стипендії, інших передбачених законодавством пільг і виплат; 4) ведення обліку осіб, які підлягають загальнообов'язковому державному соціальному страхуванню, та осіб, які мають право на пільги за соціальною ознакою; 5) запобігання та протидія домашньому насильству, насильству за ознакою статі, торгівлі людьми; 6) надання соціальної підтримки, спрямованої на захист прав дітей, їх оздоровлення, відпочинок, усиновлення; 7) проведення соціальних, реабілітаційних заходів, соціальної роботи з сім'ями, дітьми та молоддю, забезпечення гендерної рівності, абсолютної нетерпимості до сексуальної експлуатації та насильства, дискримінації за будь-якою ознакою; 8) здійснення державного контролю за дотриманням вимог законодавства під час надання соціальних послуг та інших видів соціальної підтримки, забезпечення державних соціальних стандартів і гарантій для населення (п. 6 Положення).

Висновки. На даному етапі розвитку людства соціум вступив у нову фазу, де основним предметом праці є інформація і знання, знаряддям праці – інформаційні технології та засоби комунікації, а саме суспільство поступово стає інформаційним. Звернення суспільної свідомості до проблем інформаційної безпеки пов'язано з новими особливостями життя у сучасному суспільстві. Загалом позитивним аспектом впливу інформатизації на соціальну сферу та показником ефективності запровадження цифрових технологій в цю сферу є своєчасна, повна, грамотна, зрозуміла інформація для населення, яка дозволить громадянам дізнаватись про свої права та реалізовувати їх, тому якісна інформаційно-роз'яснювальна робота сприятиме розвитку злагодженої взаємодії між отримувачами та надавачами різних видів соціального забезпечення.

Список використаних джерел:

1. Абліжков Е. Е. Правові основи формування державних електронних інформаційних ресурсів : дис... канд. юрид. наук : 12.00.07. Одеса, 2009. 204 с.
2. Бебик В. М. Глобальне інформаційне суспільство: поняття, структура, комунікації. *Інформація і право*. № 1(1). 2011. С. 41–49.
3. Блінова Г.О. Адміністративно-правові засади інформаційного забезпечення органів публічної адміністрації в Україні: актуальні питання теорії та практики : дис.... докт. юрид. наук : 12.00.07. Запоріжжя, 2019. 570 с.
4. Деякі питання електронної взаємодії електронних інформаційних ресурсів: постанов Кабінету міністрів України від 08.09.2016 № 606. *Офіційний вісник України*. 2016. № 73. Ст. 109.
5. Деякі питання організації електронної взаємодії державних електронних інформаційних ресурсів: постанов КМУ від 10.05.2018 № 357. *Офіційний вісник України*. 2018. № 41. Ст. 22.
6. Дзьобань О. П., Мануйлов Є. М., Інформаційна безпека в контексті інформаційної культури. *Інформація і право*. № 1(20)/2017. С. 74–81.
7. Заславська Л. В. Сучасні загрози інформаційному суспільству. Соціальна і цифрова трансформація: теоретичні та практичні проблеми правового регулювання : матеріали III Всеукр. наук.-практ. конф. (Київ, 23 листоп. 2023 р.) / наук. керівник конф. О. А. Баранов ; упоряд. : М. В. Дубняк, С. О. Дорогих. К., 2023. 150 с. С. 131–134.
8. Малиш Н. А. Тренди цифрової трансформації в соціальній сфері України в умовах війни. Public policy, governance and communications in the EU member states and candidate countries: post-conference monograph [V. Burksiene et al. ; gen. ed. by G. Riabtsev and V. Tertychka] ; National University of Kyiv-Mohyla Academy [et al.]. Kyiv : NaUKMA, 2023. С. 55–63.
9. Оксьом І. Г. Адміністративно-правові основи регулювання соціальної сфери за умов розвитку інформаційного суспільства. *Публічне право* № 2(34) 2019. С. 52–60.
10. Постанова Київського апеляційного суду від 27.09.2022 у справі № 754/17669/21-ц URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/106537723> (дата звернення: 06.03.2024).

11. Про затвердження Положення про Єдину інформаційну систему соціальної сфери: постанова Кабінету міністрів України від 14 квітня 2021 р. № 404. *Офіційний вісник України*. 2021. № 35. Ст. 67.

12. Про схвалення Стратегії цифрової трансформації соціальної сфери: розпорядження Кабінету Міністрів України № 1353-р від 28.10.2020. *Урядовий кур'єр* від 31.10.2020. № 212.

13. Проект Плану відновлення України. Матеріали робочої групи «Соціальний захист». Національна рада з відновлення України від наслідків війни. Липень 2022. URL: <https://www.kmu.gov.ua/storage/app/sites/1/recoveryrada/ua/social-protection.pdf> (дата звернення: 06.03.2024).

14. Соціально-трудова праця і виклики цифровізації: монографія / кол. авт.; за ред. Я. В. Сімутіної, М. М. Шурила. Київ : Ніка-Центр, 2023. 348 с.

15. Чалик В. Р. Правові підстави функціонування інформаційних ресурсів у сфері соціального захисту населення. *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції*. № 4. 2022. С. 115–123.

